

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Döngüyü Kırma: Erişilebilir Sinema Projesi Sinemaya Eşit Erişim Atölyesi Raporu

Tarih: 31.08.2021

Saat: 14:00 – 17:15

Konum: Çevrimiçi

Raportör: Serhat Şatır

Katılımcılar:

Muhammet Faruk Bayram - TC Kültür Ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürlüğü* Daire Başkanı

Ahmet Boyacıoğlu - Antalya Altın Portakal Film Festivali* Yönetmeni, Gezici Festival* Sanat Yönetmeni

Ceren Kurt - Uçan Süpürge Vakfı* Proje Koordinatörü

Utku Ögetürk - Beyoğlu Sineması* Kurucu Ortağı

Elif Dağdeviren - Edge All-In-One* Kurucu Direktörü, Film Yapımcısı

Ömer Yasin Öztürk - Sinebu* Gönüllüsü

Can Sezgin - İstanbul Kültür Sanat Vakfı* (İKSV) Araştırma Koordinatörü

Hülya Sungu Demirden - Katadrom Art* Direktörü

Su Başbuğu - British Council Türkiye* Sanat Müdürü ve Eşitlik, Çeşitlilik ve Kapsayıcılık Koordinatörü

Gamze Sofuoğlu - Turkcell Engelli Çözümleri Ürün Yöneticisi, Hayal Ortağı* Uygulaması Yöneticisi

Olgun Yılmaz - Sesli Betimleme Derneği* (Sebeder) Başkanı

Ilgın Aydınoğlu - Erişilebilir Herşey*, Engellilik Araştırmacısı

Çağrı Artan - Engelsiz Erişim Derneği*

Beyza Ünal - Engelli Kadın Derneği*

Emre Taşgın - Eğitimde Görme Engelliler Derneği* Başkanı

Onur Cantimur - İşitme Engelliler Ve Aileleri Derneği* Başkan Yardımcısı

Banu Türkuğur Şahin - İşaret Dili Tercümanları Derneği & Engelsiz Beştepe* Başkanı

Simto Alev - Engelli Hakları Aktivisti*

Elif Gamze Bozo - Engelli Hakları Aktivisti*

Proje Yürütücüleri: **Ezgi Yalınalp** – Puruli Kültür Sanat Derneği* Proje Koordinatörü

Esra Uz - Puruli Kültür Sanat Derneği* Proje Asistanı

İstatistik Dünyası* Saha Müdürü, Sosyolog: **Süleyman Murat Tuzlu**

İşaret Dili Çevirmeni: **Ayça Aybüke Kurt**

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Aydinoğlu, Onur Cantimur, Banu Türkuğur Şahin, Çağrı Artan (kendini betimleyerek) ve **Emre Taşgın** sırasıyla kendilerini tanıttılar.

Sunum:

Ezgi Yalınalp kendilerini tanıtan katılımcılara teşekkür ettikten sonra güncel sinema örneklerini erişilebilir hale getirip, erişilebilir mekanlarda izleyicilerle buluşturdukları **Engelsiz Filmler Festivali**'nde sinemayı herkes için erişilebilir hale getirmeye çalıştıklarını vurguladı. Festivalde sadece engellilikle ilgili filmler göstermediklerinin de altını çizdi. Engelli engelsiz ayrımının suni ve ayrıştırıcı bir tanımlama olduğundan bahsetti. Engelli bireylerin sinemaya erişimlerindeki sorunları ana hatlarıyla, dokuz yıldır **Engelsiz Filmler Festivali** özelindeki deneyimleriyle farkında olduklarını, **Döngüyü Kırma: Erişilebilir Sinema Projesi** kapsamında yapılan bir anket çalışmasıyla da nesnel verilere ulaştıklarını belirtti. Türkiye'de daha önce böyle bir çalışma yapılmadığını ve bu araştırmadan çıkan sonuçlara ihtiyaç olduğunu vurguladı. Engelli bireylerin sinemaya erişimlerindeki sorunların araştırıldığı bu anketin **İstatistik Dünyası** Saha Müdürü ve Sosyolog **Süleyman Murat Tuzlu** tarafından yapıldığını ekledi.

- **Anketin Amacı:**

Ezgi Yalınalp bu anket çalışmasının amacının engelli bireyler için sinema etkinliklerine erişimin önündeki engelleri tanımlamak olduğunu, engelli bireylerin hangi nedenlerle sinemaya ve sinema etkinliklerine gidemediklerini / gitmediklerini ortaya koymak istediklerini belirtti. Engelli bireylerin hem fiziksel hem de entelektüel engellerle baş etmek zorundalıklarını, bu anlamda toplumda en çok ötelenen topluluk olduklarını vurguladı. Fiziksel düzenlemeleri yapmanın çok daha kolay ancak ön yargılar ve sosyal çevreden kaynaklanan engelleri kaldırmanın çok daha zor, uzun vadeli ve kolektif bir çaba gerektirdiğinin altını çizdikten sonra anketin erişilebilir halinin görmeyen katılımcılar için önceden paylaştığını hatırlatıp, anketin sonuçlarını okumaya başladı.

- **Katılımcıların Anket Sonuçlarına Katkıları:**

Moderatör **Ezgi Yalınalp** anketin 3. sorusuna verilen **“Salonlarda indüksiyon döngü sistemi yok”** cevabını okurken:

Onur Cantimur indüksiyon döngü sistemini “gürültüyü izole edip, konuşmacının anlattıklarını işitme cihazına ileten bir sistem” olduğu bilgisini verdi.

Elif Gamze Bozo da işitme cihazı kullanan biri olarak indüksiyon döngü sisteminin yankı ve basınç sorunlarının çözümündeki öneminden bahsetti.

4. soruya %26,5 oranında verilen **“Mekanların erişilebilir olup olmadığını gösteren bir sertifika olursa”** cevabını okuduktan sonra Ezgi Yalınalp, Döngüyü Kırma: Erişilebilir Sinema Projesi kapsamındaki faaliyetlerden birinin de sinemaların erişilebilirliğini gösteren bir sertifikasyon sistemi tanımlamak olduğundan bahsetti.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Yapılacak olan bir atölye çalışmasıyla, ilgili tarafların biraraya gelip, sertifikanın kriterlerini tanımlayacağını ekledi.

4. soruya verilen bir diğer cevap olan “**Dijital platformlar erişilebilir olursa (Netflix, Amazon Prime vs.)**” okunduktan sonra:

Çağrı Artan platformların dijital erişilebilirliğinin engelli bireyler arasında daha çok kör ve görme engellileri, ikonik tasarım tarafının da mutlaka sağır ve işitme engellileri de ilgilendirdiğini ifade etti.

Buna ek olarak Netflix, Amazon Prime gibi platformlarda gösterilen yabancı yapımların orijinal dilinde genellikle sesli betimleme olurken, Türkiye yapımlarında sesli betimlemeye çok daha az yer verildiğinin altını çizdi.

Sinemayı takip etmediğini belirten anket katılımcılarının “**Sinemayı takip etmeme nedenleri**” sıralandığında:

Onur Cantimur işitme engellilerin yabancı filmlerde altyazı olduğu için sinemaya diğer engelli gruplardan daha fazla ilgi gösterdiklerini fakat altyazılı yabancı filmleri tercih etmek zorunda kaldıklarını belirtti. Bu durumun kültürel deformasyonu da beraberinde getirdiğini savundu. Erişilebilirlik olduğunda sinemaya olan ilginin de arttığı vurguladı.

Onur Cantimur filmlerin sadece erişilebilir olmasının tek başına yeterli olmadığını aynı zamanda erişilebilirliğinin mutlaka duyurulması gerektiğini aksi halde engelli izleyicilerin erişilebilirliğinden haberi olmadığı filme gidemeyeceğini ekledi.

Bunun üzerine **Ezgi Yalinalp** anketteki bulgularla, sadece mekanların ve filmlerin erişilebilirliğinin yetmediği, iletişimin de mutlaka erişilebilir olması gerektiği sonucuna ulaşıldığını dikkat çekti.

Ahmet Boyacıoğlu’nun anketin yöntemine dair sorularına **Süleyman Murat Tuzlu** cevap verirken, **Olgun Yılmaz** ve **Emre Taşgın** veri analizine yönelik önerilerini dile getirdiler.

Ezgi Yalinalp, **İKSV**’nin her yıl çıkardığı “**Kültür - Sanatta Katılımcı Yaklaşımlar**” raporunun veri kaynağı olarak çok önemli olduğunu, aynı zamanda **Döngüyü Kırma: Erişilebilir Sinema Projesi** kapsamındaki bu atölyede yapılacak fikir alışverişinin de yeni işbirliklerinin önünü açacağına inandığını vurguladı.

Ardından katılımcılar 3 çalışma grubuna ayrıldılar.

Tartışma:

Katılımcılar üç gruba ayrılıp, kendi grupları içinde yaptıkları tartışmanın ana hatlarını grup sözcüleri aracılığıyla aktarmaya başladılar.

Grup katılımcıları aşağıdaki tabloda görülmektedir:

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

ÇALIŞMA GRUBU-1	ÇALIŞMA GRUBU-2	ÇALIŞMA GRUBU-3
Beyza Ünal	Hülya Sungu Demirden	Elif Dağdeviren
Utku Ögetürk	Ömer Yasin Öztürk	Muhammet Faruk Bayram
Ahmet Boyacıoğlu	Elif Gamze Bozo	Ceren Kurt
Can Sezgin	Olgun Yılmaz	Emre Taşgın
Su Başbuğu	Banu Türkuğur Şahin	Simto Alev
Çağrı Artan	İlgın Aydınöğlu	Onur Cantimur
Gamze Sofuoğlu		

ÇALIŞMA GRUBU-1

Grup sözcüsü **Beyza Ünal** grup çalışmasının ana hatlarından bahsetti:

- Araştırmanın yapıldığı grubun, engelli bireyler içinde sinemaya ilgisinin daha fazla olmasına rağmen sinemadan faydalanamadıklarını vurguladı.
- Sinemada kamera arkasında ve önünde engellilerin temsil edilmeyişinin önemli bir sorun olduğunu dile getirdi.
- Yapımların ve gösterim alanlarının erişilebilir olması kadar, bu bilginin doğru iletişim yöntemleriyle engelli bireylere ulaştırılmasının önemine dikkat çekti.
- Dijital platformların bazılarında olan erişilebilirlik özelliklerinin (sesli betimleme, ayrıntılı altyazı vb.) öneminin vurgulanmasının hem erişilebilirlik kullanıcılarına, hem de bu tarz hizmetler sunacak kişilere faydalı olacağına değindi.
- Erişilebilir içerikler üretilmeye çalışırken zorlanılan kısmın daha çok yapımcıların film kopyalarını paylaşma konusundaki güvensizliği ve ekonomik sorunlardan kaynaklandığını aktardı. Bu soruna sosyal sorumluluk bağlamında değil insan hakları temelinde yaklaşılmasını, erişilebilirlik maliyetlerinin de tıpkı altyazı gibi ön kabullerden biri olmasını gerektiğini vurguladı.
- Erişilebilirlik sorunlarının dışında sinema ve dijital platformların kullanıcı maliyetlerinin ve engellilere uygulanacak teşviklerin de tartışılabileceğini ekledi.
- Engellilerin erişilebilirlik için yürüttüğü mücadelenin herkes tarafın sahiplenilmesi gerektiğine dikkat çekti.
- Erişilebilirlik sorunlarının aşılmasında, engellilerin biraraya gelip, taleplerini daha güçlü bir şekilde ifade etmelerinin de tartışıldığını aktardı.

Ezgi Yalınalp, **Alman Federal Film Fonu**'nun [FFA](#) desteklediği yapımlarda, sesli betimleme ve ayrıntılı altyazı uygulamalarını 2013 yılından beri zorunlu tuttuğunu, bu tür uygulamaların yaygınlaşması gerektiğini vurguladı.

Gamze Sofuoğlu yapımlardaki erişilebilirlik maliyetlerinin Türkiye'de olduğu gibi aracı bir kurumun değil doğrudan yapımcılar tarafından karşılandığını belirtti.

ÇALIŞMA GRUBU-2

Grup sözcüsü **Hülya Sungu Demirden** grup çalışmasının ana hatlarından bahsetti:

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

- Gösterim mekanlarının erişilebilir tasarımıyla düzenlenmesi gerektiğini belirtti.
- Kültür Bakanlığı'nın destek verdiği filmlerde sesli betimlemeyi şart koşmasını önerdi.

Elif Gamze Bozo, engellilerin dizi ve filmlerde sürekli evden çıkamayan, bakıma muhtaç bireyler olarak gösterilmesinin engellilerin erişim hakları önünde büyük bir engel olduğunun altını çizdi. Engellilere yaklaşımın hak temelli olmadıkça yaşanan sorunların devam edeceğini ekledi. **Engelsiz Filmler Festivali**'nin erişilebilirlik konusuna hak temelli yaklaşımını örnek gösterdi.

- **Demans Dostu Sanat ve Sinema Rehberi**'nin içeriğinde yer alan ileri yaştakiler için alzheimer ve demans dostu mekan düzenlemelerinin, ortopedik engelliler için de büyük avantajlar sağlayabildiğinden bahsetti.

Ezgi Yalınalp, **British Film Institute**'nin [Inclusive Cinema](#) web sayfasında farklı engelli gruplara yönelik erişilebilir rehber kılavuzlar hazırlayıp paylaştığını ekledi.

ÇALIŞMA GRUBU-3

Grup sözcüsü **Elif Dağdeviren** grup çalışmasının ana hatlarından bahsetti:

- İletişim:
  - a. Erişilebilir gösterimlerin bilgisinin engellilere ulaştırılamaması.
  - b. Kültür-sanat mekanlarında engellilerle ilgilenen eğitimli çalışanların olmaması.
- Toplu Ulaşım: Belediyelerin çözmesi gereken bir sorun olarak tanımladı.
- Sinema Koşulları:
  - a. Sinema salonlarının bazılarının erişilebilir olsa da salon içinde ayrılan kısımların çok da konforlu olmadığına değindi.
  - b. Sinema salonlarının içinde olduğu yapılara (pasaj vb.) giriş problemlerini belirtti.
- İndirim: Fiyatların yüksekliği makro bir problem olsa da bazı salonlar inisiyatif kullanarak engellilere indirim uygulayabiliyor.
- Festivaller: Büyük bütçeli festivaller erişilebilirlik olanaklarını sağlayabilirken zor koşullarda gerçekleşen birçok festival erişilebilir değil.
- Yapımcılar Açısından Erişilebilirlik:
  - a. Yapımların erişilebilir olarak üretilmesinden nasıl bir fayda sağlanabilir?
  - b. **Elif Dağdeviren** altyazı konusunda tüm yapımcı arkadaşlarını yönlendireceğini belirtti.
  - c. Sesli betimlemede ise sorumluluğun yapımcılar ve sinema salonu işletmeleri arasında olduğunun altını çizdi.

Ömer Yasin Öztürk, bir filmin erişilebilir hale getirilmesi sürecinde KDM'sinin (Key Delivery Message) aracı kurumlarla (Sebeder vb.) paylaşılması gerektiğini, bunun için de özellikle yabancı yapım şirketlerinin çok yüksek teminat bedelleri istediğinden bahsetti.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Can Sezgin, erişilebilirlik çözümleri üretilirken yaş farklılığının çok fazla dikkate alınmadığını, özellikle yaşlı ve çocuk engelliler için üretilen çözüm ve politikaların birbirinden farklı olma gerekliliğini vurguladı. Özellikle engelli çocuklara sağlanacak bir sinema deneyiminin gelecekte yaşanacak problemleri engelleyebileceğini ekledi.

Olgun Yılmaz, Sebeder olarak, TRT'nin çocuk izleyicilerle ilgili olan çalışmasına bir klavuz hazırladıklarından, bu klavuzda hem görme hem işitme engelli çocuklar için nasıl film üretileceğine değindiklerini dile getirdi. Bu klavuzun **Birleşmiş Milletler** tarafından kabul edildiğini de ifade etti. **Döngüyü Kırma: Erişilebilir Sinema Projesi**'ne katkı sunacaksa severek paylaşılabileceklerini ekledi.

Ezgi Yalınalp bu tür kılavuzların faydalı olduğunu, **Engelsiz Filmler Festivali**'nin **Otizm Dostu Gösterim**'lerde yaptığı gibi; sadece sesi kısmak, ışığı azaltmak ve salonda serbestçe dolaşmanın hoş görülmesiyle bile otizimliler için sinemanın erişilebilir olduğunun altını çizdi. Sinema salonlarının, hak temelli bakmadıkları erişilebilirlik meselesine, izleyici sayılarının sert bir şekilde düştüğü bu günler ve %12 engelli nüfus oranı dikkate alındığında, ticari olarak da mantıklı bakmadıklarını vurguladı.

Çözüm Önerileri:

Elif Dağdeviren grup çalışmasının çözüm önerilerinden bahsetti:

- İletişim:
  - a. Web siteleri ve mobil uygulamaların engelli bireyleri göz önüne alarak iletişim dillerini değiştirmeleri gerekli.
  - b. Online sinema bileti almanın daha erişilebilir bir duruma gelmesi gerekiyor.
  - c. Konvansiyonel medyada kültür-sanata ayrılan alanın genişletilmesi için büyük kanallara baskı kurulmasını önerdi.
- Toplu Ulaşım: Büyükşehir belediyelerinin yaptığı iyi bir hamle ilçe belediyeleri farklı bir partideyse bozabiliyorlar. Bu konuda çözüm arayışı devam etmeli.
- Sinema Koşulları:
  - a. Sinema salonlarının ve ya salonların olduğu yapıların girişlerinin erişilebilirliği için mekan işletmeleri ve belediyeler eşgüdümlü çalışabilmeli. Kanuni yaptırım olsa da denetimin harekete geçirilmesi gerekiyor.
  - b. Sinema salonlarının bazılarının erişilebilir olsa da salon içinde ayrılan kısımların konfor sorunu da denetimle aşılmalı.
  - c. Sesli betimleme ve işaret dili konusunda yapımcılar ve sinema salonu işletmeleri arasında bir anlaşma yapılması gerekiyor (vakıf ve sinema salonu yöneticileriyle bu konuyu konuşabileceğini ekledi).
- Yapımcılar Açısından Erişilebilirlik:

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

- a. Yapımcıların altyazıya ayırdıkları bütçeyi Türkçe altyazı ve sesli betimleme için de ayırmaları için farkındalık konuşmaları yapabileceğine değindi.

Elif Dağdeviren sinemadaki diğer izleyicileri rahatsız etmeyen bir sesli betimleme sistemi olup olmadığını sorgularken **Ezgi Yalınalp** söz alarak **Engelsiz Filmler Festivali** olarak yeni bir mobil uygulama hazırladıklarını, bu uygulama aracılığıyla indirilen bir sesli betimlemenin film izlenirken eş zamanlı olarak kulaklıktan dinlenebileceğini belirtti.

Ömer Yasin Öztürk, **Sinebu**'da bluetooth teknolojili kulaklıklarla görme engellilerin filmlere erişimini ücretsiz sağladıklarından bahsetti ve **Hayal Ortağım**'a betimleme sürecini kolaylaştırdığı için teşekkür etti.

Banu Türkuğur Şahin, **İşaret Dili Tercümanları Derneği** olarak, yapımcılara her zaman destek verebileceklerini vurguladı.

- b. Kültür Bakanlığı'nın sesli betimleme ve Türkçe altyazı için yapımcılara ayrı bir fon geliştirmesinin tartışılması gerektiğinden bahsetti.
- c. Yapımcıların senaryo yazarlarıyla konuşup engelli karakterlerin normalleşmesi için çaba harcaması gerekliliğine değindi.
- d. Fon şirketlerinin erişilebilirlik maliyeti için özel bir parantez açmaları tartışılabilir.
- e. **Elif Dağdeviren** bu rapor sonucunun aktive olması için gerçekleştirilecek bir yapımcılar toplantısına yardımcı olabileceğini vurguladı.

Esra Uz, **Döngüyü Kırma: Erişilebilir Sinema Projesi** kapsamında, engellilerin sinemada daha fazla görünür olmaları ve doğru temsil edilmeleriyle ilgili bir atölye çalışmasının gerçekleşeceğinden, o zaman yapımcılarla bir araya gelmenin mümkün olabileceğini belirtti.

Ezgi Yalınalp sinemada işaret dilinin kullanımının diğer izleyiciler için dikkat dağıtıcı olduğunun, ayrıntılı altyazının ise hem işitme engelli hem de diğer izleyiciler için daha doğru olduğuna değindi. Ek olarak erişilebilirliğin artırılması için ceza ya da yaptırımdan çok teşvik sisteminin daha yapıcı olabileceğini vurguladı.

Can Sezgin, engelli bireylerin aktif olarak üretici pozisyonunda yer almalarının tartışılmasını isterken aynı zamanda sinema fonlarının da erişilebilir sinemada uzmanlaşmış kişilere verilmesi gerektiğini savundu.

Ömer Yasin Öztürk, **Sinebu**'da görme engellilerin izleyiciler arasındaki temsilini artırmak için bir proje şekillendirdiklerini, bu projede görme engellilere sinema okuryazarlığıyla ilgili başlangıç seviyesinde bir eğitim verdirmek istediklerinden bahsetti. Ayrıca bir yönetmenin kople sesli betimlemeli bir film üretmesinin mümkün olup olmadığını sorgulayarak hareket ettikleri bir süreç başlattıklarına da değindi.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Ahmet Boyacıoğlu, kurgu karakterlerin kimliklerinin gerçeklikle ilişkilendirilip eleştirilmemesi gerektiğine dikkat çekti.

Olgun Yılmaz, görme engelli karakterlerin sinema çoğunlukla müzisyen, dilenci ya da muhtaç olarak gösterilerek tektipleştirilmesine karşı olduklarını vurguladı.

Ahmet Boyacıoğlu, sinemayla ilişkili hemen hemen tüm kurumların ve şahısların maddi kısıtlılıktan şikayet ettiklerini, dolayısıyla erişilebilirlik maliyetlerinde sorumluluk almadıklarını belirtti. Buna çözüm olarak engellilerin örgütlü bir şekilde lobicilik faaliyetinde bulunmalarını önerdi.

Simto Alev, hiçbir kişiye ya da kuruma erişilebilirlik konusunda ahkam kesmediklerini sadece yapılabilecekleri açığa çıkarmak istediklerini belirtti. Ardından kendi yaşadıkları üzerinden Türkiye’de engellilerin ötekileştirilmesine örnekler verdi ve bu ötekileştirmenin düzelmesi için sinema ve televizyon mecralarındaki engelli temsiliinin normalleştirilmesinin önemine dikkat çekti. Engellilerin farkındalıktan çok sıradanlığa ihtiyaçları olduğuna değindi.

Elif Gamze Bozo, engellilere yönelik toplumdaki “muhtaç” damgalamasının yıkılmasının çok önemli olduğunu, fırsatlar verildikçe önyargıların kırılacağını vurguladı. Burada ailenin önemine dikkat çekti. Engellilerin görünür olma konusunda bireysel sorumluluklarını vurgulayıp sözlerine son verdi.

Gamze Sofuoğlu, sinemada eşit temsiliyetin organik bir şekilde gelişmemesi durumunda şart olarak dayatılmasının da işe yarayabileceğini savundu.

Emre Taşgın da güçlü lobinin gerekliliğine dikkat çekti. Erişilebilirlik sorunlarının çözümünde bireysel ve örgütlü mücadele ve lobiciliğin önemini vurguladı.

Çağrı Artan, yasal yaptırımının yanında mevzuatın olabildiğince farklı kitlelerin katılımıyla yapılmasının da önemine dikkat çekti. Erişilebilirlik yöntemlerinin (sesli betimleme vb.) sürdürülebilir ve nitelikliğin sürekli yükselen bir grafik çizmesi gerektiğini vurguladı. Herkes için erişilebilir film izleme ya da film üretimleri için bir rehber gerekliliğine değindi. **Döngüyü Kırma: Erişilebilir Sinema Projesi**’ndeki biraraya gelişin çok kıymetli olduğunu dile getirip **Puruli Kültür Sanat Derneği**’ne teşekkür etti.

Esra Uz, **Döngüyü Kırma: Erişilebilir Sinema Projesi**’nin konuşmalarda bahsedilen lobicilik faaliyetinin tam da kendisi olacağını ve engellilerin görünürlüğünü artıracığının altını çizdi.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
This project is funded by the European Union.

Ömer Yasin Öztürk, Puruli Kültür Sanat Derneği'ne teşekkür etti ve Sinebu olarak bundan sonra da yanyana olmaya devam edeceklerini belirtti.

Can Sezgin, engellilerin sorunlarını yine engellilerden dinlemek gerekliliğine ve bunun için farklı platformlara olanak sağlamamız gerekliliğine inandığını vurguladı.

Ezgi Yalınalp tüm katılımcılara katkıları için teşekkür edip atölyeyi sonlandırdı.